

TÜRKİYE'DE DRAMATİK YAZARLIK EĞİTİMİ PROGRAMLARININ KARŞILAŞTIRMALI OLARAK İNCELENMESİ*

COMPARATIVE ANALYSIS OF DRAMATIC WRITING PROGRAMS IN TURKEY

Özlem Belkis**, Hatice Şaşmaz***, Yunus Emre Gümüş****, Ezgi Deniz Alpan****

Öz

Dramatik yazarlık eğitimi, lisans düzeyinde yirminci yüzyılın başında vermeye başlanmıştır. İlk olarak 1905'te Harvard Üniversitesi'nde, daha sonra 1925'te Yale Üniversitesi'nde dersler açılmış ve eğitim planlanmış, zamanla farklı ülkelerde lisans ve yüksek lisans düzeylerinde dramatik yazarlık bağlamında eğitimler verilmiştir. Türkiye'de dramatik yazarlık eğitimi ile ilgili ilk çalışmalar 1964'te Ankara Üniversitesi Tiyatro Kürsüsü'nde başlamıştır. Bugün yedi üniversitede aktif olarak sürdürülmekte, ayrıca henüz öğrenci kabul edemeyen dört üniversitede de dramatik yazarlık eğitimi planlanmıştır. Bu araştırmanın amacı, Türkiye'de aktif olarak sürdürülen lisans düzeyindeki dramatik yazarlık eğitimi programlarının karşılaştırılması olarak incelenmesidir. Araştırmanın kapsamı Türkiye'de aktif olarak ilgili eğitimi sürdüren programlarla, bu programların 2018-2019 sömestri ile sınırlandırılmış, lisans düzeyi dışındaki çeşitli sertifika programları, yaratıcı yazarlık atölye ya da kursları kapsam dışında bırakılmıştır. Araştırma modeli, profil çıkarma çalışmasıdır. Dramatik yazarlık programları bir nitel araştırma yöntemi olan doküman inceleme ile ele alınmış, kontenjan, giriş ve mezuniyet koşulları, zorunlu ve seçmeli dersleri ile içerikleri, ders kredileri bağlamında karşılaştırmalı olarak incelenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Dramatik Yazarlık, Dramatik Yazarlık Eğitimi, Sahne Sanatları, Oyun Yazarlığı.

Abstract

Dramatic writing education began at undergraduate level in the beginning of the 20th century. Playwriting courses were firstly prepared and education primarily began at Harvard University in 1905, then at Yale University in 1925. In time, dramatic writing courses began to be given at undergraduate and graduate level in different countries. The first dramatics writing undergraduate study began in 1964 at the Department of Theatre at Ankara University. Today dramatic writing education actively continues in seven universities. In addition four universities have also planned dramatic writing education but have not begun to enroll students. The aim of this study is to examine dramatic writing education programs in Turkey in a comparative perspective. The scope of the study is limited to active education programs in Turkey in the academic year 2018-2019. The certificate programs, creative writing workshops or courses

Araştırma Makalesi // Başvuru tarihi:18.07.2019 - Kabul tarihi: 19.12.2019.

* Bu çalışma Dokuz Eylül Üniversitesi Buca Eğitim Fakültesi tarafından 02-04 Mayıs 2019 tarihlerinde İzmir'de düzenlenen 1. Uluslararası Bilim, Eğitim, Sanat ve Teknoloji Sempozyumu'nda sözlü bildiri olarak sunulmuş aynı başlıklı çalışmanın genişletilmiş şeklidir.

** Doç. Dr., Dokuz Eylül Üniversitesi, Güzel Sanatlar Fakültesi, Sahne Sanatları Bölümü, Dramatik Yazarlık-Dramaturgi Ana Sanat Dalı, ozlem.belkis@deu.edu.tr, <https://orcid.org/0000-0001-6124-3506>.

*** Arş. Gör., Düzce Üniversitesi, Sanat Tasarım ve Mimarlık Fakültesi, Sahne Sanatları Bölümü, Dramatik Yazarlık Anasanat Dalı, gmhaticeyilmaz@gmail.com, <https://orcid.org/0000-0002-6801-8448>.

**** Arş. Gör., Dokuz Eylül Üniversitesi, Güzel Sanatlar Fakültesi, Sahne Sanatları Bölümü, Dramatik Yazarlık-Dramaturgi Ana Sanat Dalı, yegumus@gmail.com, <https://orcid.org/0000-0002-2707-5366>.

**** Arş. Gör., Atatürk Üniversitesi, Güzel Sanatlar Fakültesi, Sahne Sanatları Bölümü, Dramatik Yazarlık Ana Sanat Dalı, ezgidenizalpan@gmail.com, <https://orcid.org/0000-0002-4274-0838>.

have been excluded from the study. The method of the study is making a profile. Dramatic writing education programs have been examined by using qualitative research methods, mainly document review. A comparative evaluation of quotas, admission and graduation conditions, compulsory/elective courses and program credits have qualitatively been made via researching available documentation.

Keywords: Dramatic Writing, Dramatic Writing Education, Performing Arts, Playwriting.

1. Giriş

Dramatik (dramatic), sözcük anlamıyla “canlandırılabilir, oynanarak sahneye konulabilecek aksiyon içeren metin” demektir (Cambridge Dictionary). Bu çalışmanın konusu olan dramatik yazarlık ise en geniş anlamıyla canlandırılacak bir gösteri için metin yazarlığı anlamını karşılamaktadır. Bu çalışmada dramatik yazarlık ifadesi, sadece tiyatro için oyun yazarlığı kapsamında ele alınmış, bu bağlamdaki eğitim incelenmiştir.

Tiyatronun tarihi boyunca tiyatro pratiği ve tiyatro teorisi arasında çok çeşitli evrelerden geçen oyun yazarlığı mesleğinin üniversite düzeyinde eğitimi yirminci yüzyıl başında önce oyunculuk, daha sonraları oyun yazarlığı alanlarında başlamıştır. Dramatik yazarlık eğitimlerini akademik eğitimler ve akademi dışı eğitimler olarak iki ana grupta incelemek mümkündür (Belkıs, 2017). Üniversite içinde oyun yazarlığı dersi lisans düzeyinde ilk olarak 1905'te Harvard Üniversitesi'nde başlamış, daha sonra 1925'te Yale Üniversitesi'nde dersler ve kürsü açılmış, eğitim planlanmış, zamanla farklı ülkelerde lisans ve yüksek lisans düzeylerinde dramatik yazarlık bağlamında eğitimler verilmiştir (Henderson, 1996:63-64). 1905'te lisans düzeyinde başlayan bu akademik eğitim bugün sayısız üniversitede lisans ve lisansüstü (master ve doktora) düzeyinde anadal ve yandal çerçevesinde verilmektedir. Dramatik yazarlık eğitimi bugün üniversite ve fakültelerin yapısına, genel çerçeve ve yönetimine farklılık göstermekte, kimi zaman Edebiyat Fakültesi, Güzel Sanatlar Fakültesi, Konservatuvar gibi akademik birimler altında, kimi zaman da İngiliz Dili ve Edebiyatı, Performans Sanatları, Tiyatro, Sahne Sanatları gibi bölümler altında çeşitli isimlerle sürdürülmektedir.

Türkiye'de akademik düzeyde tiyatro eğitimi ile ilgili ilk adımlar 1958'de Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih Coğrafya Fakültesi'ne bağlı bir Tiyatro Enstitüsü'nün kurulması ile başlamıştır (Nutku Ö., 1983:2513-2514). Dramatik yazarlık eğitiminin akademik bir program olarak planlanması on yıl sonra gerçekleşmiştir. Ankara Üniversitesi'nden Ege Üniversitesi

bünyesinde başlayan (kuruluş aşaması bu üniversitede gerçekleşmiş, kısa süre içinde Dokuz Eylül Üniversitesi'nin kurulmasıyla bu üniversite bünyesine geçilmiştir) dramatik yazarlık lisans eğitimi bugün yedi üniversitede aktif olarak sürdürülmektedir. Ayrıca henüz öğrenci kabul edemeyen dört üniversitede (Kafkas Üniversitesi, Yüzüncü Yıl Üniversitesi, Ardahan Üniversitesi, Düzce Üniversitesi) de dramatik yazarlık eğitimi için ilk adımlar atılmıştır.

Sanat ve estetik sürekli değişen ve dönüşen yapılarıdır. Dolayısıyla sanat eğitimi de içeriğini güncelleme ihtiyacı duyar. Özellikle sahne sanatlarının olağanüstü bir gelişme gösterdiği, yeni sergileme anlayış ve biçimlerinin doğduğu, yeni metinlerin üretildiği günümüzde sanat eğitiminin güncellenmesi bir zorunluluktur. Bu bağlamda sanat eğitiminin diğer alanları gibi dramatik yazarlık eğitiminin de geliştirilmesi, çeşitlenmesi ve güncellenebilmesi için program inceleme, ölçme ve değerlendirme çalışmalarının önemi ortadadır. Bunun için Türkiye'de sürdürülen lisans düzeyindeki eğitim programlarını incelemek bir başlangıç olacaktır.

Dramatik yazarlık ve eğitimi alanında akademik yayınların yok denecek kadar az olduğunu vurgulamak gerekir. Bu konudaki yayınlar oyun yazımının öğretimine ya da oyun metinlerinin incelenmesine yöneliktir. Oyun yazarlığı alanında yurt içi yayınlara (Nutku H., 1999; Özakman, 2004; Çakır, 2015; Bıçakçı, 2017) bakılacak olursa bunların, yurt dışı yayınlarda (Greig, 2005; Neipris, 2005; Smiley, 2005; May, 2011; Seger, 2015) da görüldüğü üzere daha çok oyun, senaryo veya dizi yazmak ile ilgili yapı bilgisi ve pratiklere odaklandığı görülür. Türkiye'de oyun yazarlığı konusunda Kocaeli Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Sahne Sanatları Bölümü tarafından ilki 2009'da (1. Ulusal Oyun Yazarlığı Sempozyumu, 2016), ikincisi 2015'te (2. Ulusal Oyun Yazarlığı Sempozyumu, 2017) olmak üzere iki Ulusal Oyun Yazarlığı Sempozyumu düzenlenmiştir. Ancak yapılan literatür araştırması sonucunda Türkiye'de lisans düzeyinde dramatik yazarlık eğitimi programlarının değerlendirilmesi, karşılaştırılması ve öneriler üretilmesi bağlamında bir çalışmaya rastlanmamıştır. Bu yönüyle araştırmanın çeşitli boyutlarda yapılacak program inceleme ve değerlendirme çalışmalarına bir altyapı oluşturarak alan yazına (literatüre) katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

Bu araştırmanın amacı, Türkiye'de lisans düzeyindeki dramatik yazarlık eğitimi programlarının kontenjan, giriş ve mezuniyet koşulları ile dersleri (zorunlu ve seçmeli)

bağlamlarında karşılaştırılmalı olarak incelenmesidir. Araştırma, şu sorulara yanıt aramayı hedeflemektedir:

- Türkiye’de akademik düzeyde dramatik yazarlık eğitimi nasıl bir tarihsel gelişim izlemiştir?
- Lisans düzeyinde dramatik yazarlık eğitimi veren programların öğrenci kabul ve mezuniyet koşulları arasındaki farklılık ve benzerlikler nelerdir?
- Dramatik yazarlık eğitimi programlarının zorunlu ve seçmeli dersleri arasındaki benzerlik ve farklılıklar nelerdir?

Araştırmanın kapsamı Türkiye’de aktif olarak dramatik yazarlık eğitimini sürdüren programlarla, bu programların 2018-2019 sömestri ile sınırlandırılmış, lisans düzeyi dışındaki çeşitli sertifika programları, yaratıcı yazarlık atölye ya da kursları araştırmanın kapsamı dışında bırakılmıştır.

2. Yöntem

Araştırma modeli, profil çıkarma çalışmasıdır. Dramatik yazarlık eğitimini aktif olarak sürdüren yedi üniversitenin dramatik yazarlık programları bir nitel araştırma yöntemi olan doküman inceleme ile ele alınmıştır. Doküman inceleme, incelenmesi hedeflenen olgulara ilişkin bilgi içeren yazılı malzemenin incelenmesi (Yıldırım ve Şimşek, 2008:189-201) anlamında kullanılmış, buradaki yazılı malzeme ifadesine internet sayfaları ve buradaki bilgiler dahil edilmiştir. Araştırmaya konu olan üniversitelerin internet sayfalarındaki güncel bilgiler doküman olarak inceleme kapsamına alınmıştır. Elde edilen veriler kontenjan, giriş ve mezuniyet koşulları, zorunlu ve seçmeli dersler bağlamında yatay bir karşılaştırmalı yaklaşımla incelenmiş, benzer ve ayrılan noktalar belirlenmiştir. Eğitim programlarının karşılaştırılması konusunda yapılan çalışmalarda izlenen temel adımlar olarak üniversitelerin belirlenmesi, programların ortaya konması, sonuçların bir araya getirilmesi ve sonuçların karşılaştırılarak yorumlanması (Lauterbach ve Mitter, 1998) adımları, bu araştırmada da izlenmiştir. Araştırmada Türkiye’de Dramatik Yazarlık eğitimi verilen üniversitelerin hepsi, tüm programlar inceleme kapsamına alınmış, yani sahanın tamamı incelenmiştir.

3. Bulgular

Araştırma kapsamında ulaşılan bulgular, araştırma soruları ekseninde sunulmuştur.

3.1. Türkiye’de Akademik Düzeyde Dramatik Yazarlık Eğitiminin Tarihsel Gelişimi

Akademik düzeyde dramatik yazarlık eğitimine ilişkin ilk fikirlere Muhsin Ertuğrul’un yazılarında rastlanır. Sevda Şener, yurt dışı gezilerinde tiyatro eğitimi veren üniversiteleri ziyaret eden Muhsin Ertuğrul’un 1956 tarihli bir yazısında “Yalnız gönül istiyor ki, en yakın zamanda bizim üniversitelerimiz de, özellikle tiyatro yazarlarımızın yetişebilmesi için edebiyat fakültelerinde birer tiyatro enstitüsü kursunlar ve böylelikle biz Avrupa ve Amerika’dan, hele şimdi Asya’dan geri kalmayalım” (Ertuğrul’dan akt. Şener, 1999:118) dediğini aktarır ve Muhsin Ertuğrul’un bu dileğini paylaşan aydınların bir kamuoyu oluşturduğunu belirtir. Şener’e (1998) göre bu adım, Muhsin Ertuğrul’un yazısı üzerine aydınların kamuoyu oluşturmalarının bir sonucu olarak Prof. Bedrettin Tuncel ile Prof. İrfan Şahinbaş’ın girişimi ve fakülte dekanı Prof. Ekrem Akurgal’ın desteğiyle gerçekleşmiştir. Ankara Üniversitesi Senatosu’nun 24.12.1957 tarihli toplantısında bir tiyatro eğitimi verilme amacı ortaya konmuş, 03.01.1958 tarihinde Milli Eğitim Bakanlığı tarafından yönetmeliği onaylanmıştır. 01.03.1958’de çalışmalarına başlayan Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih Coğrafya Fakültesi Tiyatro Enstitüsü’nün başkanı Prof. Bedrettin Tuncel, yardımcısı Prof. İrfan Şahinbaş olmuş, aynı yıl Amerika Birleşik Devletleri’nden Prof. Kenneth Macgowan’ın, ertesi yıl ise Prof. Grant Redford’un yönetiminde oyun yazarlığı kursları, tiyatro tarihi ve kuramları gibi dersler verilmeye başlanmıştır (Nutku, Ö., 1983:2514). Prof. Macgowan’ın yönettiği ilk oyun yazarlığı seminerine Refik Erduran, Metin And, Haldun Taner, Çetin Altan, Aziz Nesin, Turgut Özakman, Orhan Asena, Cahit Atay, Nazım Kurşunlu, Suat Taşer, Handan Uran, Sevgi Batur (Sanlı), Ziya Demirel, Sabahattin Engin, Muvaffak İhsan Garan katılmışlardır. Bu seminerler daha sonra Prof. Dr. Grant Redford tarafından yönetilmiş, Mustafa Nihat Özön, Refik Ahmet Sevensil, Ahmet Kutsi Tecer, Haldun Taner, Prof. Bedrettin Tuncel’in verdiği dersler bu seminere eklenmiştir (Şener, 1998:116-118).

1962’de iki yıllık eğitimin dört yıllık eğitime dönüştürülmesi amacıyla kapatılan Tiyatro Enstitüsü 1964’te Tiyatro Kürsüsü olarak yeniden açılmış ve kürsünün başına Prof. Dr. Melahat Özgü seçilmiş (Nutku, Ö., 1983:2514; Nutku, Ö., 1991), enstitünün ilk asistanları Sevda Şener ve

Özdemir Nutku olmuşlardır (Şener, 1998:117-118). 1981 yılında yapılan yeni düzenlemeyle Tiyatro Bölümü adını almış ve 1987-88 ders yılından başlayarak yeni bir uygulamaya geçilerek uzmanlık dallarına ayrılmıştır. Tiyatro Bölümü, Tiyatro Tarihi ve Teorisi ile Tiyatro Sanatı olmak üzere iki anabilim dalına ayrılmış; Tiyatro Sanatı Anabilim dalı ise Dramatik Yazarlık Anasanat Dalı ve Oyunculuk Anasanat Dalı olarak iki uzmanlığa bölünmüştür (Ankara Üniversitesi Dil Tarih ve Coğrafya Fakültesi Tiyatro Bölümü, 2019).

Türkiye’de lisans düzeyinde dramatik yazarlık eğitimi veren ikinci akademik birim, İzmir’de hayata geçmiştir. 1976’da Ege Üniversitesi’ne bağlı olarak Prof. Dr. Özdemir Nutku başkanlığında kurulan Güzel Sanatlar Fakültesi Sahne ve Görüntü Sanatları Bölümü ilk mezunlarını 1981’de vermiş, aynı yıl Dokuz Eylül Üniversitesi’nin kuruluşuyla bu üniversite bünyesine geçmiş, bugünkü Dokuz Eylül Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi’nin temelini oluşturmuştur (Dokuz Eylül Üniversitesi, 2019).

Dramatik Yazarlık eğitiminin Türkiye’deki üçüncü girişimi İstanbul Üniversitesi bünyesinde gerçekleşmiştir. Türkiye’de Güzel Sanatlar Fakültesi bünyesinde yer almayan, oyunculuk ya da sahne tasarımı alanlarında eğitim vermeden sadece yazarlık, dramaturji ve tiyatro kuramı alanlarında eğitim veren tek bölüm İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Tiyatro Eleştirmenliği ve Dramaturji Bölümü’dür. Eleştiri ve dramaturji alanlarını temel alan bu bölüm Prof. Dr. Zehra İpşiroğlu tarafından 1992’de kurulmuş, ilk mezunlarını 1998’de vermiştir. 2008’de bölüm bünyesinde Tiyatro Eleştirisi ve Teorisi Anabilim Dalı ile Dramaturji ve Dramatik Yazarlık Sanatı Anabilim Dalı olmak üzere iki dal açarak faaliyet alanı genişletilmiştir. Disiplinler ve kültürler arası çalışmalara önem ve ağırlık veren bölüm akademik faaliyet ve kurum ortaklıklarıyla eğitime katkı çalışmalarını sürdürmektedir (İstanbul Üniversitesi, 2019).

Ankara, İzmir ve İstanbul’daki dramatik yazarlık programlarının hayata geçişinden sonra Erzurum, Isparta, Kocaeli ve Bursa illerindeki üniversitelerde programlar birbiri ardına açılmıştır. 1995’te Erzurum Atatürk Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi’ne bağlı olarak açılan Sahne Sanatları Bölümü, Dramatik Yazarlık Anasanat Dalı (Atatürk Üniversitesi, 2019), 1997’de Isparta Süleyman Demirel Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Sahne Sanatları Bölümü Dramatik Yazarlık Anasanat Dalı (Süleyman Demirel Üniversitesi, 2019), 2004’te Kocaeli Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Sahne Sanatları Bölümü Dramatik Yazarlık Anasanat Dalı eğitime başlamıştır

(Kocaeli Üniversitesi, 2019). Ayrıca Kocaeli Üniversitesi Dramatik Yazarlık Anasanat Dalı'nın öğrencilerine çift anadal yapma imkanı sunduğu da belirtilmelidir. Türkiye'de dramatik yazarlık programı son olarak 2007'de Uludağ Üniversitesi'nde eğitime başlamıştır (Uludağ Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi, 2019).

Türkiye'de dramatik yazarlık eğitiminin tarihsel gelişimine ilişkin bulgulara genel olarak bakıldığında ilk adımların Ankara Üniversitesi'nde 1956'da atıldığı, 1958'de eğitime sadece oyun yazarlığı dersi olarak başladığı, planlanmış ve dört yıllık bir akademik eğitime 1962'de geçildiği görülmektedir. Ankara Üniversitesi'nden sonra 1976'da Ege Üniversitesi (sonradan Dokuz Eylül Üniversitesi), 1992'de İstanbul Üniversitesi, 1995'te Atatürk Üniversitesi, 1997'de Isparta Süleyman Demirel Üniversitesi, 2004'te Kocaeli Üniversitesi, 2007'de Uludağ Üniversitesi dramatik yazarlık eğitimi programları açılmıştır. Kronolojik olarak bakıldığında doksanlı yıllara kadar iki kurumun dramatik yazarlık programı yürüttüğünü, 1992'den sonra beş üniversitenin daha programı açarak eğitime başladığı görülmektedir. Kısacası dramatik yazarlık eğitimi veren yedi üniversitenin programlarının son yirmi yılda açıldığı dikkati çekmektedir.

3.2. Türkiye'de Dramatik Yazarlık Eğitimi Programlarının Giriş ve Mezuniyet Koşulları

Türkiye'de 2018-2019 öğretim yılında Dramatik Yazarlık Anasanat Dalı için eğitimine aktif olarak devam etmekte olan 7 üniversite kontenjan açmıştır. Bu üniversiteler ve kontenjan sayıları Tablo 1'de sunulmuştur.

Tablo 1. 2018-19 dönemi dramatik yazarlık eğitimi veren üniversiteler ve kontenjanları.

Üniversite	Kontenjan
Ankara Üniversitesi	10
Dokuz Eylül Üniversitesi	10
İstanbul Üniversitesi	20
Atatürk Üniversitesi	5
Süleyman Demirel Üniversitesi	10
Kocaeli Üniversitesi	10
Uludağ Üniversitesi	5
Toplam	70

Lisans düzeyinde dramatik yazarlık eğitimi veren üniversitelerin birinci sınıf kontenjanlarına bakıldığında 4 üniversitenin 10 (Ankara Üniversitesi, Dokuz Eylül Üniversitesi, Süleyman Demirel Üniversitesi, Kocaeli Üniversitesi), 1 üniversitenin 20 (İstanbul Üniversitesi), 2 üniversitenin ise 5 (Atatürk Üniversitesi, Uludağ Üniversitesi) kontenjanı olduğu görülmüştür.

Dramatik Yazarlık programına sahip üniversiteler dramatik yazarlık bölümlerine giriş koşullarını web sitelerinde ilan etmektedirler. Buradan edinilen bilgiler ışığında programlara ön kayıt yaptırmak için merkezi sınavlardan belirli türde puan alınması gereklidir. Bunlar Tablo 2’de sunulmuştur.

Tablo 2. Dramatik yazarlık programlarına başvuru için ÖSYM sınavlarından alınması gereken en düşük puanlar.

Üniversite	Puan Türü	Puan
Ankara Üniversitesi	TYT	220
Dokuz Eylül Üniversitesi	Herhangi bir puan türü	ÖSYM’nin belirlediği baraj puan
İstanbul Üniversitesi	Merkezi yerleştirmeye öğrenci almaktadır.	
Atatürk Üniversitesi	TYT	150
Süleyman Demirel Üniversitesi	TYT	160
Kocaeli Üniversitesi	TYT	240
Uludağ Üniversitesi	TYT	200

(TYT: temel yetenek testi, ÖSYM: öğrenci seçme ve yerleştirme merkezi)

Yedi üniversitenin ortak koşulu, öğrencilerin Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Merkezi (ÖSYM) tarafından yapılan Yükseköğretime Geçiş Sınavı (YGS) sınavına girmiş olmalarıdır. Bu sınavda YGS ve Lisans Yerleştirme Sınavı (LYS) puan türünden sayısal, sözel ya da eşit ağırlık alanlarından herhangi birinden üniversitelerin belirlemiş olduğu taban puan ve üzerini alan adaylar fakülteye ön kayıt yaptırabilirler. Dramatik yazarlık eğitimi veren üniversitelerden sadece 1 tanesi (İstanbul Üniversitesi) özel yetenek sınavı yapmaksızın, ÖSYM tarafından gerçekleştirilen merkezi yerleştirme yöntemi ile öğrenci kabul etmektedir. Bölümü seçen öğrencilerin puanları en yüksekten en düşüğe sıralanarak asil ve yedek öğrenci listesi oluşturulmaktadır. ÖSYM tarafından belirlenen taban puanın altında kalan öğrenciler tercih yapamamaktadırlar. Yükseköğretim Kurumları Sınavından puan türünde Temel Yetenek Testi (TYT) ham puanı en az 220 puan (Ankara Üniversitesi), 2018 TYT’den en az 150 puan (Atatürk Üniversitesi), TYT’den en az 160 Puan (Süleyman Demirel Üniversitesi), 2018- Yükseköğretim Kurumları Sınavı (YKS) puan türüne bakılmaksızın en az 200 puan (Uludağ Üniversitesi), TYT puan türlerinin herhangi birinden en az 240 puan ve üzeri (Kocaeli Üniversitesi) ya da her yıl ÖSYM tarafından belirlenen baraj taban puanını alan öğrenciler (Dokuz Eylül Üniversitesi) ön kayıt yaptırabilirler.

Türkiye’de aktif eğitim yapan bölümler için biri hariç tüm üniversiteler dramatik yazarlık bölümüne ön kayıt yaptıran öğrencileri Özel Yetenek Sınavı’na tabi tutmaktadır. Bu sınavlar adayın dramatik malzeme sezgisini, yaratıcı yazarlık türlerine ve özellikle diyalog yazımına

yönelik eğilimini, dili kullanma ve ifade becerisini değerlendirmeyi hedeflemekte, sınav içerikleri üniversitelerin internet sitelerinde açıklanmaktadır. Özel yetenek sınavlarının her üniversitede farklı olarak iki, üç ya da dört aşamadan oluştuğu görülmüş ve Tablo 3'te sunulmuştur.

Tablo 3. Dramatik yazarlık programlarının özel yetenek giriş sınavları aşamaları.

Üniversite	1. aşama	2. aşama	3. aşama	4. aşama
Ankara Üniversitesi	Yazılı sınav	Yazılı sınav	-	-
Dokuz Eylül Üniversitesi	Yazılı sınav	Yazılı sınav + Sözlü sınav	-	-
Atatürk Üniversitesi	Yazılı sınav	Yazılı sınav + Sözlü sınav	-	-
Süleyman Demirel Üniversitesi	Yazılı sınav	Yazılı sınav + Yazılı sınav	Sözlü sınav	-
Kocaeli Üniversitesi	Yazılı sınav	Sözlü sınav	-	-
Uludağ Üniversitesi	Yazılı sınav	Yazılı sınav	Yazılı sınav	Sözlü sınav
İstanbul Üniversitesi	Özel yetenek sınavı yapılmamaktadır.			

Her üniversite özel yetenek sınavınının 1. Aşamasını yazılı olarak gerçekleştirmektedir. Bu aşamada genel olarak Türkçeyi doğru kullanma, dil bilgisi ve imla kurallarına uyma, yaratıcılık, kurgulama, ifade gibi alanlarda yetkin olduklarını göstermeleri beklenir. Bu aşamada başarılı olan adaylar 2. Aşama sınavlarına girebilirler.

2. Aşama sınavı tek ya da iki kademeli olarak gerçekleştirilmektedir. Bu aşamada 3 üniversite (Ankara Üniversitesi, Uludağ Üniversitesi, Süleyman Demirel Üniversitesi) yazılı sınav, 3 üniversite (Dokuz Eylül Üniversitesi, Süleyman Demirel Üniversitesi, Atatürk Üniversitesi) yazılı ve sözlü sınav, 1 üniversite (Kocaeli Üniversitesi) ise sadece sözlü sınav uygulamaktadır. 2. Aşamada başarılı olan öğrenciler, 3. Aşama sınavı uygulayan üniversiteler için bu sınava girmeye hak kazanırlar, 3. Aşama sınavı uygulamayan üniversiteler için kayıt hakkı elde ederler.

3. Aşama sınavı uygulayan üniversitelerde 1 üniversitenin (Süleyman Demirel Üniversitesi) sözlü sınav, 1 üniversitenin (Uludağ Üniversitesi) de yazılı sınav uyguladığı görülmüştür. 3. Aşamada başarılı olan öğrenciler kayıt hakkı elde eder ya da varsa bir sonraki aşamaya geçmeye hak kazanırlar.

Özel Yetenek Sınavı'nı dört aşamalı olarak gerçekleştiren 1 üniversite (Uludağ Üniversitesi) bu aşamada sözlü sınav uygulamaktadır. İki üniversite (Ankara Üniversitesi ve İstanbul Üniversitesi) hariç diğer üniversitelerin yetenek sınavlarının son aşamasını sözlü sınavın oluşturduğunu burada belirtmek gerekir. Sözlü sınavlarda adayların sanata ve tiyatroya olan ilgileri, okuma alanları ve adayın hedeflerini öğrenmek amaçlanmaktadır. Özel yetenek sınavı

sonuçları tüm programlar için ÖSYS kılavuzu madde 7'de yer alan Özel Yetenek ile Seçme Yönteminde yer alan yöntemlerle hesaplanarak adayların kayıt hakkı kazanıp kazanmadığı belirlenerek adaylara duyurulmaktadır (Yükseköğretim Kurumları Sınavı Kılavuzu, 2019).

Türkiye'de dramatik yazarlık eğitimi veren 7 üniversitenin mezuniyet koşulları değerlendirildiğinde ise tamamının 4 yıl (8 yarıyıl) içinde 240 AKTS kredinin tamamlanmasını ve genel not ortalamasının 4.00 üzerinden en az 2.00 olmasını zorunlu kabul ettikleri görülmüştür. İlgili üniversitelerin mezuniyet koşulları Tablo 4'te sunulmuştur.

Tablo 4. Dramatik yazarlık eğitimi veren üniversitelerin mezuniyet koşulları.

Üniversite	AKTS	GNO	Staj	Bitirme Çalışması
Uludağ Üniversitesi	240	2.00 (min.)	Yok	Yok
İstanbul Üniversitesi	240	2.00 (min.)	Yok	Yok
Ankara Üniversitesi	240	2.00 (min.)	Var	Yok
Atatürk Üniversitesi	240	2.00 (min.)	Yok	Var
Süleyman Demirel Üniversitesi	240	2.00 (min.)	Yok	Var
Dokuz Eylül Üniversitesi	240	2.00 (min.)	Var	Var
Kocaeli Üniversitesi	240	2.00 (min.)	Var	Var

(GNO: genel not ortalaması, AKTS: Avrupa kredi transfer sistemi)

Bu genel koşullara ek olarak 4 üniversitede (İstanbul Üniversitesi, Atatürk Üniversitesi, Süleyman Demirel Üniversitesi, Uludağ Üniversitesi) staj zorunlu tutulmamış, 3 üniversitede (Ankara Üniversitesi, Dokuz Eylül Üniversitesi, Kocaeli Üniversitesi) staj bir mezuniyet koşulu olarak konulmuştur. Mezuniyet koşulu olarak bitirme tezinin zorunlu olduğu 4 üniversite (Dokuz Eylül Üniversitesi, Kocaeli Üniversitesi, Süleyman Demirel Üniversitesi, Atatürk Üniversitesi), bitirme çalışmasını mezuniyet koşullarına dahil etmeyen 3 üniversite (Ankara Üniversitesi, İstanbul Üniversitesi, Uludağ Üniversitesi) vardır. Genel olarak bakıldığında 2 üniversitenin (Dokuz Eylül Üniversitesi, Kocaeli Üniversitesi) hem staj hem de bitirme tezini mezuniyet koşulu olarak benimsediği vurgulanabilir.

3.3. Dramatik Yazarlık Eğitim Programlarının Zorunlu Dersleri

Türkiye'de dramatik yazarlık alanında lisans düzeyinde eğitim veren üniversitelerin 2018-2019 eğitim-öğretim yılındaki zorunlu dersleri incelendiğinde şu bulgular elde edilmiştir:

Dramatik Yazarlık programlarının zorunlu dersleri dört grupta incelemek mümkündür:

- Oyun yazımına yönelik zorunlu dersler,
- Dramaturgi ve tiyatro eleştirisine yönelik zorunlu dersler,

- Diğer yazınsal türlere yönelik zorunlu dersler,
- Tiyatro tarihine (Türk ve dünya tiyatrosu) yönelik zorunlu dersler.

3.3.1. Oyun Yazımına Yönelik Zorunlu Dersler

Oyun yazımına yönelik dersler, bu programların temel branş dersleri olup dört yıl boyunca birbirinin devamı ve çoğunlukla da ön koşullu olarak programda yer almaktadır. Bunlar, dramatik yapının temel öğeleri, kısa ve uzun oyun, radyo oyunu, dizi ve senaryo yazımı gibi içeriklere sahiptir. Dramatik yazarlık programlarında derslerin isimleri ve eğitim programı içindeki dağılımı Tablo 5'te gösterilmiştir.

Tablo 5. Oyun yazımına yönelik zorunlu dersler.

Üniversiteler	Dersler
Ankara Üniversitesi	Oyun Yazarlığına Giriş I, II Oyun Yazarlığı I, II Yazarlık Çalışmaları I, II Dramatik Yapı I, II
Dokuz Eylül Üniversitesi	Yazarlık I, II, III, IV Dil-Diyalog I, II
İstanbul Üniversitesi	Oyun Yazma Teknikleri I, II Sahne Metni Yazımı I, II Yaratıcı Yazma Çalışmaları I, II
Atatürk Üniversitesi	Yazarlık I, II, III, IV, V, VI, VII, VIII Dil ve Dramatik I, II, III, IV
Süleyman Demirel Üniversitesi	Dramatik Yazarlığa Giriş Dramatik Yazarlıkta Yapı Dramatik Yazarlıkta Yapı ve Eylem Dramatik Yazarlıkta Yapı ve Karakter Dramatik Yazarlıkta Yapı ve Olay Dizisi Dramatik Yazarlıkta Yapı ve Durum Dramatik Yazarlıkta Yapı ve Diyalog Düzeni Dramatik Yazarlıkta Türler ve Uygulama
Kocaeli Üniversitesi	Yazarlık I, II, III, IV, V, VI, VII, VIII
Uludağ Üniversitesi	Dramatik Yazarlık ve Hazırlık Dramatik Yazarlık Tekniği Dramatik Kısa Oyun Yazımı Türlere Göre Kısa Oyun Yazımı Dramatik Metin Yazımı

Doğrudan oyun yazımına yönelen dersler genel çerçevesiyle birinci ve ikinci sınıflarda ağırlıklı olarak portre ya da biyografik malzeme, anı, gazete haberi, fotoğraf, vb malzemelerden yola çıkarak klasik dramatik türde kısa oyun yazma çalışmalarına yönelik; üçüncü ve dördüncü sınıflarda ise özgün ya da uyarlama olarak herhangi bir türde uzun oyun yazımına yönelik olarak planlanmaktadır. Bu konudaki ayrıntılı bilgiler, Bologna kriterleri çerçevesinde bu çalışmada ele alınmış tüm bölümlerin internet sayfalarında, ders tanım formları ve açıklamalarında izlenebilir.

Radyo oyunu, dizi ve film senaryoları gibi diğer dramatik türlerin yazımına yönelik dersler ise Ankara Üniversitesi'nde (Yazarlık Tekniği I, Yazarlık Tekniği II, Yazarlık Çalışmaları I), İstanbul Üniversitesi'nde (Sahne Metni Yazımı II) ve Uludağ Üniversitesi'nde (Senaryo Yazım Kuralları, Senaryo Yazımı) zorunlu ders kapsamında verilmektedir.

Burada Dokuz Eylül Üniversitesi'ndeki yazarlık dersleri bağlamında bir konuya dikkat çekilmesi gereklidir. Sahne Sanatları Bölümü altında Dramatik Yazarlık/Dramaturgi Anasanat Dalı'nda ilk iki yıl Yazarlık ve Dramaturgi dersleri anasanat dalı öğrencileri için zorunlu, üçüncü sınıftan itibaren Eleştiri Yöntemleri ve Dramaturgi Problemleri ders seti ya da Yazarlık dersi seçmelidir (Dokuz Eylül Üniversitesi, 2019). Bu uygulama ile yazarlık ve dramaturgi/eleştiri alanları üçüncü ve dördüncü sınıflar için tercih edilmesi zorunlu alan dersleridir. Bu anasanat dalının adı diplomada da Dramatik Yazarlık/Dramaturgi Anasanat Dalı olarak yer almaktadır.

3.3.2. Dramaturgi ve Tiyatro Eleştirisine Yönelik Zorunlu Dersler

Dramaturgi çalışmalarına yönelik zorunlu derslerin de tüm programlarda bulunduğu belirtilmelidir. Ankara Üniversitesi (Temel Dramaturgi I, II, Dramaturgi I, II), Dokuz Eylül Üniversitesi (Temel Dramaturgi I, II, Dramaturgi I, II, Uygulama Dramaturgisi), Atatürk Üniversitesi (Dramaturgi I, II, III, IV), Süleyman Demirel Üniversitesi (Dramaturgiye Giriş, Dramaturgi) ve Kocaeli Üniversitesi'nde (Dramaturgi I, II, III, IV) zorunlu dramaturgi dersleri ilk dört yarıyılı kapsar. Uludağ Üniversitesi'nde dramaturgi dersleri (Aristocu Dramaturgi, Klasik Dramaturgi, Modern Dramaturgi, Dramaturgi Problemleri) ilk iki yarıyıl ile son iki yarıyıl okutulmaktadır. İstanbul Üniversitesi'nde program Edebiyat Fakültesi'ne bağlı ve Tiyatro Eleştirmenliği ve Dramaturgi Bölümü olarak adlandırıldığından dramaturgi ve eleştiri dersleri, diğer üniversitelere kıyasla daha ağırlıklıdır (Dramaturjiye Giriş I, II, Çağdaş Dramaturji ve Reji I, II). Tiyatro eleştirisi derslerinin zorunlu ders kapsamında yalnızca iki üniversitede verildiği burada tekrar belirtilebilir: Süleyman Demirel Üniversitesi'nde, eğitimin son iki yarıyılında (Eleştiri Kuramları I, II) ve İstanbul Üniversitesi'nde sekiz yarıyıl boyunca (Tiyatro Eleştirisine Giriş, Uygulamalı Tiyatro Eleştirisi, Tiyatro Eleştirisi I, II, Tiyatro Eleştirisi Kuramları I, II, III, IV) okutulmaktadır.

3.3.3. Diğer Yazınsal Türlerle Yönelik Zorunlu Dersler

Dramatik yazarlık eğitimi kapsamında, dramatik türler dışındaki yazma çalışmalarına ve türlerine de eğitim programlarında yer verildiği görülmektedir. Bu dersler de tüm programlarda zorunlu olarak bulunmaktadır. Öykü, roman, deneme, anı, biyografi gibi yazınsal türleri kapsayan derslerin genellikle ilk dört yarıyıl süresinde verildiği, ayrıca bu derslerin kapsamında hem yazın incelemesi hem de uygulama yapıldığı görülmüştür. Ders içeriklerine ilişkin bilgiler, bölümlerin internet sayfalarında yer almaktadır. Bu kapsamdaki dersler dört yarıyıl olarak Dokuz Eylül Üniversitesi (Yazınsal Anlatım I, II, III, IV), Atatürk Üniversitesi (Yazılı Anlatım Teknikleri I, II, III, IV), Kocaeli Üniversitesi'nde (Yazılı Anlatım Teknikleri I, II, Yazınsal Metin Çözümlenmeleri I, II), iki yarıyıl olarak Uludağ Üniversitesi'nde (Yazılı Anlatım Teknikleri ve Türler, Yazılı Anlatım Teknikleri ve Dilbilgisi Kuralları) okutulmaktadır.

Dramaturgi ve diğer yazınsal türlere dair zorunlu dersler çoğunlukla iki ya da dört yarıyıl olarak tüm bölümlerde yer almaktadır. Tiyatro eleştirisine yönelik zorunlu dersler ise yalnızca Süleyman Demirel Üniversitesi ve İstanbul Üniversitesi'nde bulunmaktadır. Ayrıca oyun yazarlığına yönelik derslerin doğrudan metin yazımına yönelik dersler ile dramatik metni oluşturan diyalog, çatışma, kişileştirme, durum gibi özelliklere odaklanan dersler olarak ayrıldığı görülmüştür.

3.3.4. Tiyatro Tarihine (Türk ve Dünya Tiyatrosu) Yönelik Zorunlu Dersler

Tüm programlardaki yazarlık dışındaki zorunlu dersler dünya ve Türk tiyatrosu tarihi ve kuramları üzerinedir ve bu zorunlu dersler sekiz yarıyıl boyunca okutulmaktadır. Dramatik Yazarlık lisans programlarında okutulan Türk ve dünya tiyatro tarihi üzerine olan zorunlu dersler Tablo 6'da sunulmuştur.

Tablo 6. Türk ve dünya tiyatro tarihi konulu zorunlu dersler.

Ankara Üniversitesi	Dokuz Eylül Üniversitesi	İstanbul Üniversitesi	Atatürk Üniversitesi	Süleyman Demirel Üniversitesi	Kocaeli Üniversitesi	Uludağ Üniversitesi
Türk Tiyatrosu Geleneksel Kaynaklar	Türk Tiyatrosu Tarihi I, II Cumhuriyet Dönemi Türk Tiyatrosu I, II	Türk Tiyatrosu Tarihi I, II, III, IV	Türk Tiyatro Tarihi I, II	Geleneksel Türk Tiyatrosuna Giriş Geleneksel Türk Tiyatrosu I-II	Türk Tiyatrosu Tarihi I, II	Köy Tiyatrosu Geleneğimiz Kent Tiyatrosu Geleneğimiz
Türk Tiyatrosu 1923-1945				Türk Tiyatrosunda Tanzimat Dönemi Türk Tiyatrosunda Meşrutiyet Dönemi		

Türk Tiyatrosu 1945-1960				Türk Tiyatrosu'nda Cumhuriyet Dönemine Giriş		
Türk Tiyatrosu 1960-1970				Türk Tiyatrosunda Cumhuriyet Dönemi		
Türk Tiyatrosu 1970 Sonrası						
Tiyatro Tarihi ve Kuramları	Tiyatro Tarihi Kuramları – Başlangıç ve Antik Yunan	20. Yüzyıl Tiyatrosu I, II	Tiyatro Tarihi ve Kuramları I, II, III, IV, V VI, VII, VIII	Antik Yunan Tiyatrosu Tarihi ve Kuramları Roma Tiyatrosu Tarihi ve Kuramları Orta Çağ Tiyatrosu Tarihi ve Kuramları Rönesans Tiyatrosu Tarihi ve Kuramları Neoklasik Tiyatro Tarihi ve Kuramları XVIII. Yüzyıl Tiyatro Tarihi ve Kuramları XIX Yüzyıl Tiyatro Tarihi ve Kuramları XX Yüzyıl Tiyatro Tarihi ve Kuramları	Tiyatro Tarihi ve Kuramları I, II, III, IV Tiyatroda Yeni Yönelişler I, II	Ritüel ve Antik Yunan Tiyatro Tarihi Roma ve Orta Çağ Tiyatrosu Rönesans Tiyatrosu 17. Yüzyıl ve Aydınlanma Dönemi Tiyatrosu Romantik Dönem Tiyatrosu Doğalcı ve Gerçekçi Tiyatro Karşıgerçekçilik ve Tiyatro Savaş Sonrası Tiyatro Tarihi
Antik Yunan ve Roma		Tiyatro Akımları I, II				
Tiyatro Tarihi ve Kuramları Orta Çağ	Tiyatro Tarihi ve Kuramları – Roma ve Orta Çağ	Reji ve Oyunculuk Kuramları I, II				
Tiyatro Tarihi ve Kuramları Rönesans ve Neoklasik	Tiyatro Tarihi ve Kuramları Rönesans I, II					
Tiyatro Tarihi ve Kuramları 18-19. Yüzyıl	Tiyatro Tarihi ve Kuramları (17. Yüzyıl)					
Tiyatro Tarihi ve Kuramları 20. Yüzyıl I, II	Tiyatro Tarihi ve Kuramları (18. Yüzyıl) Tiyatro Tarihi ve Kuramları (19. Yüzyıl) Tiyatro Tarihi ve Kuramları (20. Yüzyıl)					

Türk tiyatrosu tarihi dersleri Ankara Üniversitesi'nde sekiz yarıyıl, Süleyman Demirel Üniversitesi'nde son altı yarıyıl, Dokuz Eylül Üniversitesi ve İstanbul Üniversitesi'nde son dört yarıyıl, Atatürk Üniversitesi'nde beşinci ve altıncı yarıyıl, Uludağ ve Kocaeli Üniversiteleri'nde üçüncü ve dördüncü yıl okutulmaktadır. Türk tiyatrosuna ilişkin derslerin Geleneksel Türk Tiyatrosu, Cumhuriyet öncesi (Tanzimat ve Meşrutiyet) ve sonrası olarak ayrılabilirdiği de dikkati çekmektedir. Dünya tiyatrosu tarihi ve kuramları dersleri Antik Yunan döneminden, Türk tiyatrosu tarihi Tanzimat'tan başlayıp 2000'lere kadar getirilmektedir. Tiyatro Tarihi başlığındaki ders içeriklerinin ağırlıklı olarak batı tiyatrosuna odaklandığı, doğu veya uzak doğu tiyatrosunun ya da Afrika gösteri geleneklerinin bu müfredat içinde ders adı bağlamında görünür olmadığı belirtilebilir. Ayrıca tiyatro tarihi kapsamındaki derslerin içeriklerinde de dramatik Avrupa tiyatrosu çerçevesinde olmayan tiyatro türlerine ilişkin konulara yer verilmediği görülmüştür.

Dramatik Yazarlık programlarında dünya ve Türk tiyatrosu metinlerinin analizine yönelik dersler de zorunlu ders kapsamında okutulmaktadır. Bu dersler dramatik yapı bilgisini desteklemeye yönelik oldukları kadar tür ve dönem bilgisini tamamlamaya yönelik de içerik taşımaktadırlar. Bu konuda ders içerikleri, bölümlerin, Bologna kriterleri bağlamında internet sayfalarında açıkladıkları ders tanım formları ve müfredat açıklamalarında bulunmaktadır. Tablo 7'de programların içerdiği oyun analizlerini konu alan zorunlu dersler üniversitelere göre sunulmuştur.

Tablo 7. Oyun analizine yönelik zorunlu dersleri.

Ankara Üniversite:	Dokuz Eylül Üniversitesi	İstanbul Üniversitesi	Atatürk Üniversitesi	Süleyman Demirel Üniversitesi	Kocaeli Üniversitesi	Uludağ Üniversitesi
YOK	Türk Tiyatrosu Metinleri I-II-III-IV Oyun İncelemesi Antik Yunan ve Roma Oyun İncelemesi Rönesans ve 17. Yüzyıl Oyun İncelemesi Romantizm ve Simgecilik Oyun İncelemesi Gerçe ve Doğalcılık Oyun İncelemesi Epik-Absürd Oyun İncelemesi Modern-Postmodern	Türk tiyatrosu oyunlarına dair zorunlu ders yok Metinlerle Tiyatro Tarihi I-II Karşılaştırmalı Metin Çalışmaları	Metinlerle Türk Tiyatrosu I-II Oyun İncelemesi I-II-III-IV-V-VI	Metinlerle Türk Tiyatrosu I-II Antik Yunan Dönemi Oyun Analizi	Türk tiyatrosu oyunlarına dair zorunlu ders yok Oyun İncelemesi I-II-III-IV-V-VI Çağdaş Tiyatro Metinleri I-II	Türk tiyatrosu oyunlarına dair zorunlu yok Klasik Tragedya ve Komedyası Analizi Roma ve Orta Çağ Oyunları Analizi Rönesans Dönemi Oyunları Analizi 17. ve 18. Yüzyıl Oyunları Analizi Romantik Dönem Oyunları Analizi Doğalcı ve Gerçekçi Oyun Metinleri Analizi Modern Oyunlar Analizi Epik Oyunlar Analizi

Oyun metinlerinin çözümlenmesine dayanan dersler Ankara Üniversitesi'nde ve Süleyman Demirel Üniversitesi'nde zorunlu ders kapsamında değildir. Dünya tiyatro oyunlarının analizine yönelik dersler Atatürk Üniversitesi'nde ilk altı yarıyıl, diğer tüm üniversitelerde sekiz yarıyıl okutulmaktadır. Türk tiyatrosu oyunlarının analizine yönelik dersler ise İstanbul, Uludağ, Kocaeli Üniversiteleri'nde zorunlu olarak bulunmamakta, Dokuz Eylül Üniversitesi'nde üçüncü-altıncı yarıyıllar arası, Atatürk Üniversitesi'nde beşinci-sekizinci yarıyıllar arası, Süleyman Demirel Üniversitesi'nde ise yalnızca beşinci-altıncı yarıyıllarda okutulmaktadır. Tüm programlarda ortak olarak bulunan diğer dersler sahne uygulamasını kapsar. Bunların dışında

Süleyman Demirel Üniversitesi ile Uludağ Üniversitesi'nde Psikoloji, Atatürk Üniversitesi'nde Sanat Toplumbilim dersleri zorunlu olarak okutulmaktadır.

3.4. Dramatik Yazarlık Eğitim Programlarının Seçmeli Dersleri

Dramatik Yazarlık eğitim programları kapsamındaki seçmeli dersler incelendiğinde büyük oranda benzerlikler gösterdiği görülmüştür. Bu benzerlikte Avrupa yükseköğretim standartlarını yükseltilmesini amaçlayan Bologna (DeuWeb, 2011) programının etkisi açık şekilde görülmektedir. Bologna programının etkisiyle söz konusu üniversitelerin dramatik yazarlık bölümlerinde mesleki seçmeli derslerin zorunlu mesleki derslerden sayıca fazla olduğu görülmektedir. Programlara ilişkin seçmeli dersler, üniversiteler bağlamında Tablo 8'de sunulmuştur.

Tablo 8. Dramatik Yazarlık programları kapsamındaki seçmeli dersler.

Ankara Üniversitesi	Dokuz Eylül Üniversitesi	İstanbul Üniversitesi	Atatürk Üniversitesi	Süleyman Demirel Üniversitesi	Kocaeli Üniversitesi	Uludağ Üniversitesi
Kültür, Sanat, Edebiyat Okumaları	Eleştiri Yöntemleri Yazarlık	Dram Sanatı Kültürel Etkinlikler	Film Eleştirisi Çağdaş Sinema Orta Oyunu	Roma Dönemi Oyun Yazarlığı Orta Çağ Dönemi Oyun Yazarlığı	Oyunculuk Temel Tasarım Geleneksel Türk Tiyatrosu	Hızlı Okuma Yöntemi Tiyatro ve Devlet İlişkisi Sanat ve Felsefe
Konuşma Sanatı Reji Çalışmaları Eğitimde Drama Kuramları	Dramaturgi Problemleri Dramatik Yazarlık	Performans Çözümlemeleri Tiyatro Eleştirisi Uygulamalı	Yazım Teknikleri Avangard Teorileri Gölge ve Kukla Tiyatrosu	Yönetmenin Tarihi Kurgu ve Kişileştirme Rönesans Dönemi Oyun Yazarlığı	Yaratıcı Drama Sahnelemeye Giriş Film Atölyesi Çocuk Tiyatrosu	Klasik Dramaturgi Batı Uygarlığı Popüler Müzik Tiyatro ve İşletmecilik Tiyatro ve Felsefe
Oyun Analizi Giriş Film Analizi Giriş Tiyatro Mesleki Seçmeli Dersler	Problemleri Reklam Metin Giriş Yazarlığı Çağdaş Yönetmenler Dramaturgi Araştırmaları	Dramaturji Çalışmaları Introduction to Theatre Criticism Eğitimde Tiyatro Karşılaştırmalı Metin Çalışmaları Kültür Bilimleri Felsefesi Oyun Yazma Teknikleri Sahneleme ve Dramaturji Tiyatro Eleştirisi Kuramları Sahne Metni Yazımı Etik ve Estetik Tiyatro	Sanat Felsefesi Sanat Akımları	Metinlerle Batı Tiyatrosu XX. Yüzyıl Dönemi Oyun Yazarlığı XVII Yüzyıl Oyun Yazarlığı XIX. Dönem Oyun Yazarlığı Gösterim Çözümlemesi Girişimcilik Neo-Klasik Dönem Oyun Yazarlığı Roma Dönemi	Reklam Yazarlığı Reklam Prodüksiyonu Film Çözümleme Süreli Yayınlar Sahneleme Sanat Toplum Bilimi Sanat Felsefesi Oryantalizm Modernizm Sonrası Sanat Disiplinlerarası Sanat Atölyesi	Doğu Ve Ortadoğu Uygarlığı Tanzimat Tiyatrosu Makyaj Hikaye Anlatma Sanatı Batı Mitolojisi Oyun Okuma Yöntemi Genel Sinema Kültürü Epik Dramaturgi Çocuk Tiyatrosuna Giriş Meşrutiyet Tiyatrosu Teknik Tasarım Meddahlık Anadolu ve Doğu

Araştırmaları	Oyun Analizi	Mitolojisi
Tiyatroda Yeni Arayışlar	Orta Çağ Dönemi Oyun Analizi	Oyun Okuma
Yaratıcı Yazma Çalışmaları	Rönesans Dönemi Oyun Analizi I-II	Film Türleri
	Neoklasik Dönem Oyun Analizi	Karşı Gerçekçi Dramaturji
	XVIII. Yy. Dönemi Oyun Analizi	Çocuk Tiyatrosu
	XIX. Yy. Dönemi Oyun Analizi	Girişimcilik
	XX. Yy. Dönemi Oyun Analizi	1923-60 Yılları Türk Tiyatrosu
		Yönetmenin Tarihi
		Etkili Okuma Yöntemi
		Eğitimde Drama
		Eleştiri Kuramları
		1960 Sonrası Türk Tiyatrosu
		Oyun Yönetmenliği
		Yapısalcılık ve Göstergebilim
		Eğitimde Drama Uygulamaları
		Opera Tarihi

Programların bağlantılandığı seçmeli dersler iki grupta incelenebilir: Dramatik yazarlık anasanat dalıyla doğrudan ilişkili olan mesleki dersler; alanla ve ana sanat dalıyla dolaylı ilişkide olan dersler. Seçmeli dersler bağlamında yapılan gruplandırma Tablo 9'da sunulmuştur.

Tablo 9. Anasanat dalı bağlamında dramatik yazarlık programlarında yer alan seçmeli dersler.

Üniversiteler	Anasanat dalı ile doğrudan ilgili dersler	Anasanat dalı ile dolaylı ilişkideki dersler
Ankara Üniversitesi	Oyun Analizi	Kültür, Sanat Edebiyat Okumaları Konuşma Sanatı Reji Çalışmaları Film Analizi Giriş Eğitimde Drama Kuramları
Dokuz Eylül Üniversitesi	Eleştiri Yöntemleri Yazarlık Dramaturji Problemleri Dramatik Yazarlık Problemleri Reklam Metin Yazarlığı Çağdaş Yönetmenler Dramaturji Araştırmaları	
İstanbul Üniversitesi	Tiyatro Araştırmaları Tiyatroda Yeni Arayışlar Yaratıcı Yazma Çalışmaları Sahne Metni Yazımı Oyun Yazma Teknikleri Sahneleme ve Dramaturji Tiyatro Eleştirisi Kuramları Dram Sanatı Tiyatro Eleştirisi Uygulamalı Dramaturji	Kültür Bilimleri Felsefesi Kültürel Etkinlikler Etik ve Estetik

Atatürk Üniversitesi	Orta Oyunu Yazım Teknikleri Gölge ve Kukla Tiyatrosu	Sanat Felsefesi Sanat Akımları Film Eleştirisi Çağdaş Sinema Avangard Teoriler
Süleyman Demirel Üniversitesi	Roma Dönemi Oyun Yazarlığı Orta Çağ Dönemi Oyun Yazarlığı Yönetmenin Tarihi Kurgu ve Kişileştirme Rönesans Dönemi Oyun Yazarlığı Metinlerle Batı Tiyatrosu XX. Yüzyıl Dönemi Oyun Yazarlığı XVII Yüzyıl Oyun Yazarlığı	
Kocaeli Üniversitesi	Reklam yazarlığı Çocuk tiyatrosu Yaratıcı drama Geleneksel Türk tiyatrosu	Sanat toplum bilimi Sanat felsefesi Oryantalizm Modernizm sonrası sanat Disiplinlerarası sanat atölyesi Film atölyesi Film çözümleme Reklam analizi Yayın grafiği Reklam prodüksiyonu Sürekli yayınlar
Uludağ Üniversitesi	Klasik dramaturgi Dramaturgi-iyi kurulu oyun Tanzimat tiyatrosu Hikaye anlatma sanatı Oyun okuma yöntemi Epik dramaturgi Çocuk tiyatrosuna giriş Meşrutiyet tiyatrosu Meddahlık Oyun okuma 1923-60 yılları Türk tiyatrosu 1960 sonrası Türk tiyatrosu	Hızlı okuma yöntemi Tiyatro ve devlet ilişkisi Sanat ve felsefe Opera Tarihi Batı uygarlığı Tiyatro ve işletmecilik Tiyatro ve felsefe Doğu ve ortadoğu uygarlığı Makyaj Batı mitolojisi Yapısalcılık ve göstergebilim

Tablo 9'da da görüldüğü gibi seçmeli derslerin çoğunluğunu dramatik yazarlık ana sanat dalıyla doğrudan ilişkili dersler oluşturmaktadır. Ders tanımlarına bakıldığında bu seçmeli derslerin amaçlarının oyun yazarlığının yanında öğrencilere diğer yaratıcı yazarlık deneyimleri ve sahne sanatlarının diğer alanları hakkında bilgi ve deneyim sağlamak olduğu görülmüştür. Yine Tablo 9'a bakarak ana sanat dalıyla dolaylı ilişkili olan derslerin ise felsefe, sanat akımları, kültür ve sanat tarihiyle ilişkili derslerden oluştuğu ifade edilebilir. Üçüncü gruptaki diğer sanat dallarıyla ilişkili olan seçmeli derslerinse çoğunlukla sinema sanatı başlığında kümelendiği, diğer sanat alanlarının daha az yer aldığı dikkati çekmektedir.

4. Sonuç

Türkiye’de lisans düzeyindeki dramatik yazarlık eğitimi programlarını kontenjan, giriş ve mezuniyet koşulları ile dersleri (zorunlu ve seçmeli) bağlamlarında karşılaştırmalı olarak incelemeyi amaçlayan bu çalışma bir başlangıç çalışmasıdır. Araştırmada belirlenen amaca ulaşmak için şu üç soruya yanıt aranmış, veriler bu çerçevede toplanmış ve sunulmuştur. Türkiye’de akademik düzeyde dramatik yazarlık eğitimi nasıl bir tarihsel gelişim izlemiştir? Lisans düzeyinde dramatik yazarlık eğitimi veren programların öğrenci kabul ve mezuniyet koşulları arasındaki farklılık ve benzerlikler nelerdir? Dramatik yazarlık eğitim programlarının zorunlu ve seçmeli dersleri arasındaki benzerlik ve farklılıklar nelerdir? Sonuç, bu üç temel soru bağlamında sunulmuştur.

Türkiye’de akademik düzeydeki dramatik yazarlık eğitimi bağlamında tarihsel bir izlek bulmak mümkündür. Bu izleğin ana hatları çalışmada atıf yapılan kaynaklarda belirtilmiştir. Buna göre Dramatik Yazarlık eğitimi alanında 1958’de Ankara Üniversitesi bünyesinde açılan Tiyatro Enstitüsü’nde başlayan ilk çalışmaların başarılı ve etkili olduğu açıktır, çünkü bu çalışmalara katılan isimler sonraki yirmi yılın Türk Tiyatrosunda önemli yer almış, yönlendirmiş oyunların yazarları olmuşlardır. Şener (1998), Nutku (1999) ve And (1983) Türk tiyatrosu ve oyun yazarlığının gelişimini değerlendirdikleri çalışmalarında bu yazarlara yer vermişler ve taşıdıkları önemi vurgulamışlardır. İlk oyun yazarlığı seminerleri de 1964’te Ankara Üniversitesi bünyesinde hayata geçen dramatik yazarlık lisans eğitimi de Türkiye’deki özel ya da ödenekli kurumsal tiyatroların hareketlendiği dönemle eş zamanlıdır. Gerek tiyatro yaşantısı bakımından gerekse oyun yazarlığı bakımından son derece verimli olan 1960’ların akademik tiyatro eğitimi ile yoğun bir etkileşimde olduğu ifade edilebilir. Hem ilk dönem seminerlerine katılan yazarların oyunları özel ve ödenekli tiyatrolarda sahnelenmiştir, hem de bu dönem yazarları seminerlere eğitici olarak katılmışlardır; ayrıca döneme ilişkin pek çok biyografik anlatıda sanatçılar akademik dramatik yazarlık eğitiminin pratikle olan etkileşiminden söz etmektedirler (Belkis, 2003:41-35). Bu belirlemeler daha çok deneyim aktarımı sınırları içindedir. Diğer taraftan akademik düzeydeki dramatik yazarlık eğitimi ve tiyatro yaşantısı arasındaki ilişkinin yapısı ve program etkililiğine ilişkin araştırma ve çalışmalar yapılması, program geliştirilmesi için faydalı olacaktır.

Yine çalışmada ulaşılan tarihsel gelişime ilişkin bulgulardan Dramatik Yazarlık programlarının 1958–1992 ve 1992 sonrası olmak üzere iki döneme ayrıldığı söylenebilir. Anılan ilk dönemde Ankara Üniversitesi (1964) ve Dokuz Eylül Üniversitesi (1976) gibi diğer kurumların hareket noktası olarak değerlendirilebilecek programların, ikinci dönemde ise aktif olan diğer programların (İstanbul Üniversitesi, 1992; Atatürk Üniversitesi, 1995; Süleyman Demirel Üniversitesi, 1997; Kocaeli Üniversitesi, 2004; Uludağ Üniversitesi, 2007) açıldığı görülmektedir. Dört adet dramatik yazarlık programı daha 2018-19 eğitim-öğretim yılı itibariyle Kafkas Üniversitesi, Yüzüncü Yıl Üniversitesi, Ardahan Üniversitesi, Düzce Üniversitesi olmak üzere dört üniversitede bulunmaktadır, fakat aktif olarak eğitime başlamamıştır.

Programların kabul ve mezuniyet koşulları ile derslerine ilişkin bulgular, programların yapıları bağlamında bir sonuç üretmeyi mümkün kılmaktadır. Buna göre, aktif eğitimi sürdüren dramatik yazarlık programları kuruluş öncelikleri ve öncülükleri bağlamında üç farklı model olarak kendisini göstermektedir. Bunlar, tiyatro kuramı, oyunculuk ve yazarlık eğitimlerinin iç içe sürdürüldüğü Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih Coğrafya Fakültesi Tiyatro Bölümü; oyunculuk, sahne tasarımı ve dramatik yazarlık programlarının ortak zorunlu ve seçmeli derslerde kesiştiği eğitimin üç anasanat dalı olarak sürdürüldüğü Dokuz Eylül Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Sahne Sanatları Bölümü; oyunculuk ve sahne tasarımı dallarının yer almadığı, eleştiri ve dramaturji odaklı eğitimin sürdürüldüğü İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Tiyatro Eleştirmenliği ve Dramaturji Bölümü. Türkiye üniversitelerindeki diğer bölüm ve programlara bakıldığında anılan bu üç bölüm dışındaki programların tümünün Güzel Sanatlar Fakültesi kapsamında Sahne Sanatları Bölümü olarak eğitimi sürdürdükleri, dolayısıyla Dokuz Eylül Üniversitesi programına benzer bir yol benimsedikleri görülmektedir.

Araştırmanın bir başka sorusu olan Dramatik Yazarlık programlarının giriş ve mezuniyet koşulları bakımından bir sonuç üretmek gerekirse, Türkiye'deki üniversitelerin dramatik yazarlık programları için bir standarttan söz edilebilir. Bulgular göstermiştir ki İstanbul Üniversitesi hariç tüm programlar Özel Yetenek Sınavı uygulayarak öğrenci kabul etmektedirler. Merkezi yerleştirme ile öğrenci kabul eden İstanbul Üniversitesi'nin kontenjanının bu nedenle diğer programlardan yüksek olduğu düşünülebilir. Mezuniyet koşulları ise bitirme çalışması ve staj zorunluluğu dışında tüm programlarda aynıdır. Giriş ya da mezuniyet koşullarının yeniden

değerlendirilmesi gündeme gelirse ihtiyaç /durum analizi içeren çalışmalar yapılması önerilebilir. Ayrıca farklı ülkelerdeki eğitim programların ilgili bağlamları da gözden geçirilmelidir. Çünkü Türkiye'deki standart yaklaşıma karşılık farklı ülkelerde farklı yaklaşımlar izlenmektedir. Örneğin Amerika'daki üniversitelerde sürdürülen dramatik yazarlık eğitimi ile Türkiye'deki üniversitelerde sürdürülen dramatik yazarlık eğitimi programları üzerine yapılmış bir çalışmada (Belkıs, Gümüş, Şaşmaz, Alpan 2019) dramatik yazarlığın özellikle yüksek lisans aşamasındaki eğitimine öğrenci kabulünde yetenek sınavı yerine dosya sunulması, mezuniyet için ise bir metnin prodüksiyonunun gerçekleşmesi beklenmektedir. Farklı yaklaşımların farklı eğitim anlayışları ile bütünleştiği düşünülerek, programların giriş ve mezuniyet koşulları ihtiyaç dahilinde yeniden gözden geçirilebilir.

Zorunlu ve seçmeli dersler bağlamında da programlar büyük ölçüde benzerlikler göstermektedirler. Burada, Dokuz Eylül Üniversitesi Sahne Sanatları Dramatik Yazarlık-Dramaturgi Anasanat Dalı ile Atatürk Üniversitesi, Süleyman Demirel Üniversitesi, Kocaeli Üniversitesi, Uludağ Üniversitesi'nin programları arasında zorunlu ve seçmeli dersler bakımından büyük benzerlik bulunduğu özellikle vurgulanmalıdır. Ayrıca programlar seçmeli dersler bağlamında da bağlı buldukları fakültelerin sanat tarihi ve felsefesine ilişkin derslerle ilişkilendirilmişlerdir; bu çerçevede genel bir sanat bilgisi ve estetiği eğitimi hedeflemişler, sadece dramatik yazarlık alanında sınırlı kalmamışlardır.

Programlara genel olarak bakıldığında konu merkezli bir program tasarımı söz edilebilir. Alcı'nın (2014) belirttiği gibi eğitim programları konu merkezli, öğrenen merkezli ve sorun merkezli olarak üç temel tasarımda gerçekleşir. Türkiye'deki dramatik yazarlık programlarının da dersler ve içeriklerine bakıldığında konu merkezli bir yaklaşım izlendiği görülebilir.

Türkiye üniversitelerinde 2018/19 eğitim dönemi baz alınarak aktif olarak dramatik yazarlık eğitimi sürdüren programları inceleyen araştırmamız, bu konuda yapılmış ilk çalışmadır. Dramatik yazarlık eğitiminin daha geniş bir çerçeveye kavuşturulması ve geliştirilebilmesi için dramatik yazarlık eğitimi ve programlarının eğitici, öğrenci, maddi koşullar, mezunların sahadaki varlıkları bağlamlarında çok yönlü olarak incelenmesi önerilir.

Araştırma sonucunda beliren üç farklı program yaklaşımının oyun yazarlığı ve tiyatro pratiği ile ilişkisinin irdeleneceği çalışmaların ufuk açıcı tartışmalar üreteceği muhtemeldir. Ayrıca dramatik yazarlık eğitiminin sahne tasarımı ve oyunculuk dallarıyla ortak bir eğitim içinde yürütülmesi ile yazınsal alanların ayrıldığı eğitimler arasındaki farklılıklar irdelenmeli, sonuçlar değerlendirilmelidir. Son olarak, bu çalışmanın bir başlangıç olarak kabul edilmesi, periyodik olarak tekrarlanması da bir öneri olarak kaydedilebilir.

Kaynakça

- I. Ulusal Oyun Yazarlığı Sempozyumu, (2016). *Görünüm-Sanat, Tasarım ve Sosyal Bilimler Dergisi*, 2(1), Kocaeli: Kocaeli Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi.
- II. Ulusal Oyun Yazarlığı Sempozyumu, (2017). *Görünüm-Sanat, Tasarım ve Sosyal Bilimler Dergisi*, 2(2), Kocaeli: Kocaeli Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi.
- Alcı, B. (2014). "Eğitim Programı Tasarımı ve Modeller", *Eğitimde Program Geliştirme, Kavramlar Yaklaşımlar*, düz. H. Seker, İ. Görgen, İ. Tuncel, B. Alcı, Z. Kablan, K. Kaykara, et al., & H. Seker, 3. Baskı, s.71-88, Ankara: Anı Yayıncılık.
- And, M. (1983). *Cumhuriyet Dönemi Türk Tiyatrosu*, Ankara: İş Bankası Kültür Yayınları.
- Belkıs, Ö.; Gümüş, Y. E.; Şaşmaz, H.; Alpan, E. D. (2019). "Türkiye ve Amerika'da Dramatik Yazarlık Eğitimi Programlarının Karşılaştırmalı Olarak İncelenmesi", *ESOSDER (Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi)*, Cilt 18, Sayı 72, s.1871-1889.
- Belkıs, Ö. (2017). "Dramatik Yazarlık Eğitiminde Yeni Eğilimler, II Uluslararası Sosyal Bilimler Sempozyumu, 18-20 Mayıs 2017, s.461, Alanya/Antalya: ASOS.
- Belkıs, Ö. (2003). *Kaleminden Sahneye, 1946'dan Günümüze Türk Oyun Yazarlığında Eğilimler (1960-1970)*, İstanbul: YGS Yayınları.
- Bıçakçı, H. (2017). *Uydurmanın İncelikleri*, İstanbul: Hep Kitap.
- Cakır, G. (2015). *Profesyonel Dizi Yazarlığı*, İstanbul: Agora Kitaplığı.
- Greig, N. (2005). *Playwriting, A Practical Guide*, London and New York: Routledge.
- Henderson, M. (1996). *Theater in America, 250 Years of Plays, Players and Productions*, 2. Edition, New York: Harry N. Abrams Inc.

Lauterbach, U., & Mitter, W. (1998). "Theory and Methodology of International Comparisons", in, *Vocational Education and Training-The European Research Field Background Report*, ed. M. Tessaring, Vol II, p.235-271, Thessaloniki: European Communities (Eric).

May, S. (2011). *Yaratıcı Yazarlık*, çev. F. Yanık, İstanbul: Optimist Yayım ve Dağıtım.

Neipris, J. (2005). *To Be A Playwright*, New York and London: Routledge.

Nutku, Ö. (1983). "Cumhuriyet Tiyatrosu", *Cumhuriyet Dönemi Türkiye Ansiklopedisi*, İstanbul: İletişim Yayınları.

Nutku, Ö. (1991). *Cumhuriyetin Kuruluşuyla Birlikte Tiyatroda Atılan Büyük Adımlar*, İstanbul: Yılmaz Yayınları.

Nutku, Ö. (1999). *Dünya Tiyatrosu Tarihi*, Cilt 2, İstanbul: Remzi Kitabevi.

Nutku, H. (1999). *Oyun Yazarlığı*, 1. Baskı, İstanbul: Mitos Boyut Yayınları.

Ozakman, T. (2004). *Oyun ve Senaryo Yazma Tekniği, Tiyatro-Radyo-Televizyon-Sinema*, 1. Baskı, Ankara: Bilgi Yayınevi.

Seğer, L. (2015). *İleri Senaryo Yazma Teknikleri, Senaryonuzu Oscar'a Aday Olacak Düzeye Çıkartmak*, çev. O. Akınhay, İstanbul: Agora Kitaplığı.

Smiley, S. (2005). *Playwriting-The Structure of Action*, New Heaven and London: Yale University Press.

Şener, S. (1998). *Cumhuriyetin 75. Yılında Türk Tiyatrosu*, İstanbul: Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları.

Yıldırım, A., & Şimşek, H. (2008). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri*, Ankara: Seçkin Yayıncılık.

İnternet Kaynakları

Ankara Üniversitesi, Dil Tarih ve Coğrafya Fakültesi, Tiyatro Bölümü, <http://www.dtcf.ankara.edu.tr/tyatro-bolumu/>, Erişim tarihi: 15.07.2019.

Atatürk Üniversitesi, Güzel Sanatlar Fakültesi, <http://webarsiv.atauni.edu.tr/guzel-sanatlar-fakultesi/>, Erişim tarihi: 15.07.2019.

Cambridge Dictionary, <https://dictionary.cambridge.org/tr/s%C3%B6zl%C3%BCk/ingilizce/dramatic>, Erişim tarihi: 22.04.2019.

Dokuz Eylül Üniversitesi, Bologna Süreci, <http://webb.deu.edu.tr/bologna/index.php/bologna-suereci-nedir->, Erişim tarihi: 15.04.2019.

Dokuz Eylül Üniversitesi, Güzel Sanatlar Fakültesi, Sahne Sanatları Bölümü, <http://gsf.deu.edu.tr/tr/sahne-sanatları/>; <http://gsf.deu.edu.tr/tr/tarihcemiz/>, Erişim tarihi: 15.07.2019.

İstanbul Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Tiyatro Eleştirmenliği ve Dramaturji Bölümü, <http://edebiyat.istanbul.edu.tr/tiyatro/?p=6351>, Erişim tarihi: 15.07.2019.

Kocaeli Üniversitesi, Güzel Sanatlar Fakültesi, <http://gsf.kocaeli.edu.tr/dramatikyazarlik.asp> ve <http://gsf.kocaeli.edu.tr/duyuruayrinti.asp?id=46>, Erişim tarihi: 15.07.2019.

Süleyman Demirel Üniversitesi, Güzel Sanatlar Fakültesi, Sahne Sanatları Bölümü, <http://gsf.sdu.edu.tr/sahne/tr/>, Erişim tarihi: 15.07.2019.

Uludağ Üniversitesi, Güzel Sanatlar Fakültesi, <http://uludag.edu.tr/sahne/default/konu/5375>, Erişim tarihi: 15.07.2019.

Yüksek Öğretim Kurumları Sınavı (YKS) Kılavuzu (2019), https://dokuman.osym.gov.tr/pdfdokuman/2019/YKS/kilavuz_11022019.pdf, Erişim tarihi: 21.11.2019.

Özel Yetenek Sınavları Duyuruları

<http://www.dtcf.ankara.edu.tr/2018/07/20/2018-2019-egitim-ogretim-yili-tiyatro-bolumu-ozel-yetenek-sinavi-duyurusu/>, Erişim tarihi: 21.11.2019.

http://ogrenci.deu.edu.tr/index.php?option=com_content&view=article&id=33&Itemid=157&lang=tr, Erişim tarihi: 21.11.2019.

<http://gsfzolyetenek.atauni.edu.tr/bilgilendirme.aspx>, Erişim tarihi: 21.11.2019.

<https://gsf.sdu.edu.tr/assets/uploads/sites/93/files/2018-2019-yili-ozel-yetenek-sinavlari-10082018.pdf>, Erişim tarihi: 21.11.2019.

<http://gsf.kocaeli.edu.tr/upload/duyurular/190618104206f475a.pdf>, Erişim tarihi: 21.11.2019.
<https://docplayer.biz.tr/1871200-Uludag-universitesi-guzel-sanatlar-fakultesi-sahne-sanatlaribolumu-oyunculuk-ve-dramatik-yazarlik-anasanat-dallari-ozel-yetenek-sinavi.html>, Erişim tarihi: 21.11.2019.